

**Votaziun dal pievel dals
24 da november 2013
Explicaziuns dal Cussegl federal**

- 1 Iniziativa dal pievel
«1:12 – Per salaris gists»**
- 2 Iniziativa dal pievel
«Iniziativa a favur da las
famiglias: deducziuns da
taglia er per geniturs che
guardan sezs da lur uffants»**
- 3 Midada da la Lescha
davart la taxa da las vias
naziunalas
(vignetta per autostradas)**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists»

La dumonda da votaziun è la suandanta:

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel
«1:12 – Per salaris gists»?

**Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da refusar l'iniziativa.**

Il Cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 130 cunter 56
vuschs ed 1 abstenziun, il Cussegl dals chantuns cun 28 cunter
10 vuschs e 4 abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

Quests ultims onns èn s'augmentads fermamain ils salaris maximalis envers ils salaris medis, cunzunt en ils pajais industrials. Da quest svilup n'è l'economia svizra betg mitschada, cunzunt l'industria dals servetschs finanziairs ha suandà questa tendenza. Er en noss pajais survegn il cader suprem per part indemnisaziuns fitg autas e quai vegn crititgà. Sco fitg deplazzà vegn resenti il pajament da salaris maximalis e da bonus en quels cas, nua che la situaziun economica da l'interpresa respectiva è nauscha. Sut quest aspect è vegnida lantschada l'iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists».

Situaziun
da partenza

L'iniziativa pretenda ch'il salari che vegn pajà maximalmain en ina interpresa n'importia betg dapli che 12 giadas il salari il pli bass. Cun questa pretensiun vulan las iniziantas ed ils iniziants restrenscher ils salaris dal cader suprem e gidar ad augmentar ils salaris ils pli bass.

Tge vul
l'iniziativa?

Il Cussegl federal ed il parlament chapeschan per part ils motivs da las iniziantas e dals iniziants, èn dentant da l'avis che cun acceptar l'iniziativa vegnissan creads novs problems considerabels: Sco emprim èsi da temair che regulaziuns fixas avessan per consequenza ch'ins bandunass ils principis da la politica svizra dal martgà da lavur ch'èn sa cumprovads; la buna situaziun dal grad d'occupaziun e la pitschna quota da dischoccupaziun pudessan vegnir messas en dumonda. Sco segund subissan las entradas fiscalas e las contribuziuns a las assicuranzas socialas perditas delicatas. La finala cumprometta l'iniziativa l'attractivitat da la Svizra sco piazza economica. Perquai recumondan il Cussegl federal ed il parlament al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

Puntg da vista
dal Cussegl federal
e dal parlament

Il project da votaziun en detagl

L'iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists» pretenda ch'il salari che vegn pajà maximalmain en ina interpresa na daschia betg esser pli aut che 12 giadas il salari minimal. Excepciuns fissan pussaivlas tar il salari da persunas en scolaziun, da praticantas e da praticants sco er da persunas cun plazzas da lavur protegidas. Sche l'iniziativa vegniss accettata stuess la Confederaziun relaschar entaifer dus onns las regulaziuns legalas necessarias.

Pretensiuns da
l'iniziativa

En Svizra vegnan ils salaris negoziads individualmain u collectivamain. Las negoziaziuns collectivs vegnan manadas dals partenaris socials sin il plaun da la bransch u da las firmas. Quest sistem è sa cumprovà ed ha purtà a la Svizra in aut grad d'occupaziun ed ina pitschna quota da dischoccupaziun.

Sistem da tractativas da salari ch'è sa cumprovà

En Svizra èsi oz chausa dals interprendiders da fixar ils salaris auts ed ils salaris maximals. Qua n'intervegn il stadi betg directamain; cun il dretg d'acziun e da rendaquint metta el plitost ina saiv directiva per la gestiun da las interpresas; ina saiv che influenzescha las acziunarias ed ils acziunaris areguard la salarisaziun dal management suprem.

Fixaziun dals salaris maximals en l'economia privata...

Il stadi è er in patrun impurtant ed il proprietari d'interpresas da dretg privat e da dretg public. La Confederaziun restrenscha l'influenza en ils salaris auts; quai fan er la gronda part dals chantuns. Per la gronda part da las unitads administrativas n'avess l'iniziativa 1:12 naginas consequenzas.

...ed en il sector public

Interpresas quasi federalas cun in'orientaziun internaziunala, sco per exempel la Posta, las Viafiers federalas, la Swisscom e la RUAG, pajan a lur cader salaris, sco usità en questas branschas. Qua vegn surpassada la relaziun dad 1:12.

En Svizra procuran oz – en cumparegliaziun internaziunala – il martgà da lavur sco er la politica da taglias e la politica sociala per ina repartiziun equilibrada da las entradas sin las chasadas. Las retratgas socialas e la progressiun da la taglia sin las entradas garanteschon che chasadas che gudognan bain gidan en moda surproporziunala a cuntanscher las entradas fiscalas e che chasadas cun entradas bassas vegnan distgargiadas. Ultra da quai datti prestaziuns impurtantas en il sector social, sco per exempel la reducziun da las premias tar las cassas da malsauns u las reducziuns tar la tgira d'uffants che sustegnan personas cun entradas bassas.

L'iniziativa vul limitar ils salaris maximals respectivamain gidar ad augmentar ils salaris minimalis. Cun acceptar l'iniziativa pudess ins ristgar che interpresas ch'èn activas sin plaun internaziunal transfereschon lur sedia u parts da l'interpresa a l'exteriur. La Svizra engrazia ses bainstar economic er a firmas ch'èn activas globalmain en branschas sco la chemia, la farmaceutica, las bancas, las assicuranzas, l'informatica ed il commerzi a l'engrossa.

Las interpresas estras che tschertgan ina nova piazza pon vegnir decuraschadas pervia da las restricziuns dals salaris auts e pudessan renunziar da sa domiciliar en Svizra. In tal svilup fiss collià cun la perdita da piazzas da lavur, e quai betg mo tar las interpresas sezzas, mabain er tar lur fur-

Cumpensaziun tras daners da taglia e prestaziuns en il sector social

Eventualas consequenzas per la piazza economica

niturs. Quai èn numerusas interpresas pitschnas e mesaunas che fissan pertutgadas sensiblamain d'in tal svilup.

Persunas cun salaris maximalis pajan surproporziunalmain bleras taglias e contribuziuns a las assicuranzas socialas. Quant fitg che l'acceptaziun da l'iniziativa vegniss ad influen-
zar las entradas fiscalas, dependa da la reacziun da las inter-
presas sin las prescripziuns dad 1:12. Er sche las interpresas
adattassan mo lur salaris maximalis, resultassan perditas
considerablas tar las assicuranzas socialas e tar las taglias da
la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas.
Questas perditas fissan anc cleramain pli autas, sche pli ble-
ras interpresas partissan respectivamain transferissan lur
plazzas da lavur a l'exteriur u sche pli paucas interpresas
novas vegnissan natiers.

Eventualas conse-
quenzas per las
instituziuns socialas

Text da votaziun

Conclus federal concernent l'iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists»

dals 22 da mars 2013

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists» ch'è vegnida
inoltrada ils 21 da mars 2011²,

sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 18 da schaner 2012³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 21 da mars 2011 «1:12 – Per salaris gists» è valaivla e
vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 110 a (nov) Politica da salaris

¹ Il salari il pli aut che vegn pajà d'ina interpresa na dastga betg esser pli che du-
desch giadas pli aut ch'il salari il pli bass da la medema interpresa. Sco salari vala la
summa da tut las contribuziuns (daners e valurs da prestaziuns realas e valurs da
servetschs) che vegnan concedidas en connex cun in'activitad da gudogn.

² La Confederaziun relascha las prescripziuns necessarias. Ella regla en spezial:

- a. las excepziuns, cunzunt areguard il salari da persunas en scolaziun, da prati-
cantas e da praticants sco er da persunas cun plazzas da lavur protegidas;
- b. l'applicaziun per relaziuns da lavur ad emprest e per relaziuns da lavur a
temp parzial.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2011 3725

³ Fegl uffizial federal 2012 637

II

Las disposiziuns transitoricas da la Constituziun federala vegnan cumpletadas sco suonda:

Art. 197 cifra 8⁴ (nov)

8. Disposiziun transitorica tar l'art. 110a (nov)

Politica da salaris

Sche la legislaziun federala n'entra betg en vigur entaifer 2 onns suenter che l'artigel 110a è vegni acceptà dal pievel e dals chantuns, relascha il Cussegl federal tras ordinaziun las disposiziuns executivas necessarias fin a l'entrada en vigur da la legislaziun federala.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

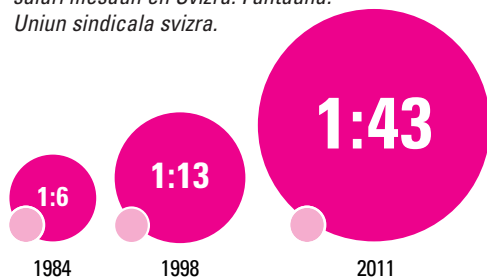
Ils arguments dal comité d'iniziativa

Franar ils raffaders. Gea ad 1:12!

L'onn passà ha la UBS fatg ina perdita da 2,5 milliardas francs. A medem temp ha ella pajà 2,5 milliardas francs bonus. Mo il banchier d'investiziuns Andrea Orcel ha incassà 26 milliuns sco «indemnisaziun d'engaschament». Svizras e Svizzers cun in salari mesaun ston lavurar 385 onns per obtegnair la medema summa.

L'onn 1984 gudagnava il schef d'ina interpresa svizra pli gronda en media anc sis giadas tant sco ina persuna cun in salari normal. Oz survegnan ils CEOs 43 giadas tant sco in salari normal. Ed entant ch'ìls managers sa servan en moda adina pli vargugnusa, stagneschan ils salaris da la gronda maioritad. Per las famiglias èsi pli e pli difficil da pajar las premias da las cassas da malsauns ed ils tschains da locaziun.

*Ils salaris dals managers explodeschan:
La media dals salaris maximals en interpresas svizras pli grondas en cumparegliaziun cun il salari mesaun en Svizra. Funtauna:
Uniun sindacala svizra.*

Acceptond l'iniziativa 1:12 pudain nus franar quest svilup. La pretensiun da l'iniziativa è gist uschè simpla sco efficazia: Nagin manager na dastga gudagnar en in mais dapli che sias collavuraturas e ses collavuratur durant l'entir onn. Sch'il CEO vul dar a sasez in salari pli aut, sto el augmentar er las pajas bassas en l'interpresa.

L'iniziativa 1:12 pretenda ina scala dals salaris, sco ch'ella era anc usitada avant paucs onns er tar las interpresas svizras grondas. Quai na chaschuna nagins problems per las interpresas pitschnas e mesaunas ed impedescha cun cleras finamiras salaris vargugnus da raffaders.

Votai perquai GEA a l'iniziativa 1:12! Vos gidais uschia a franar ils raffaders!

1:12

Ulteriuras infurmaziuns sin www.1-12.ch

Ils arguments dal Cussegl federal

L’iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists» na mantegna betg quai ch’ella empermetta. Ella vul reducir las differenzas tranter ils salaris ils pli auts e quels ils pli bass. Ella na vegn betg a cuntanscher la finamira giavischada, mabain a crear ulteriurs problems.

Il Cussegl federal refusa l’iniziativa cunzunt per ils suandants motifs:

L’iniziativa signifitga da bandunar ils princips da la politica svizra dal martgà da lavur che metta l’accent en emprima lingua sin las negoziaziuns e sin las decisiuns decentralas empè da sin las regulaziuns legalas fixas. Questa politica ans ha permess da crear e da segirar bleras bunas plazzas da lavur cun ina quota da dischoccupaziun fitg pitschna. En Europa avain nus perquai ina fitg buna posiziun. Cun acceptar l’iniziativa mettes ins en dumonda quest sistem ch’è sa cumprovà.

Indebliment dal
martgà da lavur

Interpresas grondas èn ozendi fitg mobilas e la concorrenza dal lieu da staziunament è gronda. Sche l’iniziativa vegniss acceptada, cuntegness quai il privel che interpresas ch’èn domiciliadas en Svizra ristgassan da bandunar noss pajais. Las interpresas estras che tshertgan ina nova piazza pudesan vegnir decuraschadas pervia da las restricziuns dals salaris auts e na vegnissan insumma betg a sa domiciliar en Svizra.

Indebliment da la
plazza economica

L’indebliment da la Svizra sco piazza economica vegniss a tangar er las interpresas pitschnas e mesaunas ch’èn savens las furnituras da las interpresas grondas.

Persunas cun salaris maximalis pajan bleras taglias e contribuziuns a las assicuranzas socialas. Sche l’iniziativa vegniss acceptada, stuessan vegnir dumagnadas grondas perditas tar las entradas dal stadi e tar las assicuranzas socialas. Quai

Perditas tar contri-
buziuns da taglia
e da l’assicuranza
sociala

tutgass noss pajais in mument, en il qual la communitad publica è exposta a grevezzas pli e pli grondas, sco l'inveteraziun da la societad. Las perditas d'entradas augmentassan ils problems ch'existan actualmain per la finanziaziun da las assicuranzas socialas.

La regulaziun statala dals salaris che l'iniziativa propoza chaschunass cun gronda probabilitad ina retscha d'activitads da guntgida. Per cumbatter cunter talas activitads e per prevenir cunter malsegirezzas giuridicas, stuessan vegnir schliadas grevas dumondas da cunfinaziun. Delicat fissi per exempel da determinar la noziun d'interpresa per pudair applitgar la regla 1:12. Plinavant stuessi vegnir decidì tge relaziuns da lavur che stuessan vegnir resguardadas. Difficil dastgassi er esser da concretisar las excepziuns ch'èn previsas en il text da l'iniziativa.

Ultra da quai stuessi vegnir controllà strictamain che las novas reglas legalas vegnian respectadas. Quai chaschunass custs administrativs considerabels per las interpresas e per il stadi.

Il Cussegl federal ha crititgà repetidamain ils excess da salari en l'economia. Tras il dretg d'acziun e da rendaquint ha el ultra da quai mess ina saiv directiva per la gestiun d'interpresas. Percunter desista el d'intervegnir per lescha en la fixaziun dals salaris da las interpresas privatas.

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «1:12 – Per salaris gists».

Malsegirezza
giuridica e gronda
lavur administrativa

La politica dal
Cussegl federal è
ina megla soluziun

Iniziativa dal pievel

«Iniziativa a favur da las famiglias: deducziuns da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants»

La dumonda da votaziun è la suandanta:

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel
«Iniziativa a favur da las famiglias: deducziuns da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants»?

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan da refusar l'iniziativa.

Il Cussegl naziunal ha refusà l'iniziativa cun 110 cunter 72 vuschs e 7 abstenziuns, il Cussegl dals chantuns cun 26 cunter 17 vuschs e 2 abstenziuns.

Il pli impurtant en furma concisa

Sche geniturs han in'activitad da gudogn, n'èsi savens betg simpel da cumbinar la professiun e la famiglia. Perquai laschan 38% dals pèrs cun uffants e 54% da las persunas ch'educheschan sulettas en Svizra tgirar da temp a temp lur uffants sut 15 onns da parents u da mammas dal di, en ina canorta u en ina instituziun sumeglianta. Sche l'uffant il pli giuven ha damain che 7 onns, èn quai schizunt 52% da las chasadas da pèrs e 70% da las persunas ch'educheschan sulettas.¹ Savens resultan custs da quai. La Confederaziun ed ils chantuns resguardan questas expensas tar las taglias: Sut tschertas circumstanzas pon ils custs per la tgira d'uffants tras terzas persunas vegnir deducids per part u dal tuttafatg da las entradas. Questa deducziun importa tar la Confederaziun maximalmain 10 100 francs per onn e per uffant. En ils chantuns divergescha ella.

Situaziun
da partenza

L'iniziativa a favur da las famiglias vul reducir supplementar-main la chargia fiscala dals geniturs che guardan sezs da lur uffants. Els duain pudair deducir da las taglias il medem import u in import pli grond ch'ils geniturs che laschan tgirar lur uffants da terzas persunas cunter pajament.

Tge vul l'iniziativa?

Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa. Geniturs che guardan sezs da lur uffants n'han nagins custs supplementars. Perquai na vegn oz concedida ad els nagina deducziun da tgira. Sche geniturs laschan tgirar lur uffants da terzas persunas cunter pajament, custa quai. Quests custs reduceschan lur entradas disponiblas ed uschia lur capacitad economica. La deducziun da tgira actuala curregia questa chargia supplementara e procura per in tractament fiscal egual dals differents models da famiglia. Da l'autra vart privilegescha l'iniziativa la famiglia tradiziunala che ha ina entrada da gudogn e che guarda sezza da ses uffants.

Puntg da vista
dal Cussegl federal
e dal parlament

¹ Statistica da la tgira d'uffants complementara a la famiglia 2009, Uffizi federal da statistica: www.kinderbetreuung.bfs.admin.ch

Il project da votaziun en detagl

La Confederaziun ed ils chantuns distgargian fiscalmain las famiglias cun uffants tras differentas mesiras. Per mintga uffant pon vegnir fatgas valair ina deducziun per uffants ed ina deducziun d'assicuranza. Tar la Confederaziun profite-schan plinavant tut ils geniturs da la tariffa da geniturs pli generusa. Quai vala per tut ils geniturs cun uffants, independentamain da lur stadi civil e dal gener da la tgira d'uffants.

Distgargia fiscala
per tut las famiglias

Avant l'onn 2011 èn ils geniturs, che avevan cunter pajament ina tgira d'uffants complementara a la famiglia, vegnids dischavantagiads tar las taglias. Els èn vegnids taxads tenor ils medems criteris sco ils geniturs che guardan sezs da lur uffants e che gudognan medemamain bler. Ils custs per la tgira tras terzas personas n'han betg pudì vegnir deducids da las entradas tar la Confederaziun ed en singuls chantuns. Dapi il 1. da schaner 2011 n'èn els betg pli dischavantagiads sin plaun fiscal. Tar la taglia federala directa pon ils custs cumprovads per la tgira d'uffants tras terzas personas vegnir deducids sut tshertas circumstanzas da las entradas fin ad in import maximal da 10 100 francs per onn e per uffant. Tar las taglias chantunalas e communalas sa drizza l'import maximal, che po vegnir deducì, tenor il dretg chantunal. La deducziun da tgira actuala procura per in tractament fiscal equal dals differents models da famiglia.

Tractament equal
da tut ils models da
famiglia dapi
l'onn 2011

L'iniziativa pretenda che geniturs che guardan sezs da lur uffants possian far ina deducziun fiscala ch'è almain uschè gronda sco quella da geniturs che laschan tgirar lur uffants da terzas personas cunter pajament.

Finamira da
l'iniziativa

Sche l'iniziativa vegn acceptada, sto ella vegnir realisada sin plaun legislativ. En il text da l'iniziativa n'èsi betg fixà quant gronda che la deducziun per la tgira en famiglia duai esser. Il text di mo che la deducziun per tgirar sez ils uffants sto esser almain uschè gronda sco la deducziun per la tgira tras terzas personas. Ils custs per la tgira tras terzas personas èn però differents, tut tenor las circumstanzas da vita (p. ex. relaziuns da famiglia, grad d'occupaziun, entradas). La deducziun per guardar sez dals uffants na po perquai betg vegnir calculada a maun da las deducziuns che valan actualmain per la tgira tras terzas personas. Imaginablas èn differentas pussaivladads per realisar questa deducziun. I pudess vegnir introducida in'única deducziun pauschala tant per la tgira en famiglia sco er per la tgira tras terzas personas. Da questa varianta pudessan profitar – cumpareglià cun il dretg vertent – ils geniturs che guardan sez da lur uffants u che als laschan tgirar gratuitamain da terzas personas. Il text da l'iniziativa permetta però er che la deducziun actuala per la tgira tras terzas personas vegnia abolida e ch'i na vegnia concedida pli nagina deducziun da tgira. Il text da l'iniziativa n'excluda però er betg ch'i pudess vegnir introducida ina deducziun per guardar sez dals uffants ch'è pli auta, che la deducziun per la tgira tras terzas personas.

Tge capita, sche l'iniziativa vegn acceptada?

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, dependan las consequenzas finanzialas da sia realisaziun. Sch'i vegniss introducida ina deducziun pauschala identica per la tgira persunala e per la tgira tras terzas personas en l'atezza da la deducziun maximala vertenta per la tgira tras terzas personas, sa reducissan las entradas da la taglia federala directa per onn per approximativamain var 390 milliuns francs² (Missiva dal Cussegl federal, Fegl uffizial federal 2012, p. 7236). Perquai ch'ils chantuns survegnan 17% da las entradas da la taglia federala directa, stuessan els renunziar a circa 66 milliuns

Consequenzas finanzialas

² Las stimaziuns per la taglia federala directa sa basan sin las entradas, cun las qualas i vegn fatg quint per la perioda fiscale 2012.

francs. Vitiers vegnan anc las entradas pli pitschnas tar las taglias chantunalas e communalas. Tenor stimaziuns da la Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas pudessan las perditas fiscalas annualas da las taglias chantunalas e communalas importar circa 1 milliarda francs.³ Sche la deducziun per la tgira tras terzas persunas vegniss abolida senza cumpensaziun, resultassan da quai entradas supplementaras per la Confederaziun e per ils chantuns. Quellas importassan tar la taglia federala directa circa 60 milliuns francs per onn (Fegl uffizial federal 2012, p. 7236).

³ Comunicaziun da pressa da la Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas dals 20-11-2012.

Text da votaziun

Conclus federal

davart l'iniziativa dal pievel «Iniziativa a favur da las famiglias: deducziuns da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants»

dals 21 da zercladur 2013

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Iniziativa a favur da las famiglias:
deducziun da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants»
ch'è vegnida inoltrada ils 12 da fanadur 2011²,
sunter avair gi invista da la missiva dals 4 da fanadur 2012³,

concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 12 da fanadur 2011 «Iniziativa a favur da las famiglias: deducziuns da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 129 al. 4 (nov)

⁴ Per geniturs che guardan sezs da lur uffants sto vegnir concedida ina deducziun da taglia almain uschè auta sco per geniturs che laschan guardar terzas persunas da lur uffants.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2011 6671

³ Fegl uffizial federal 2012 7215

Ils arguments dal comité d'iniziativa

Mettain ina fin a la discriminaziun – GEA a taglias pli bassas – GEA a l'iniziativa a favur da las famiglias

Famiglias cun uffants portan ina gronda responsabladad che dat grond plaschair, ma che pretenda er blera lavur e tschertas renunzias.

Correspondentamain sto la grevezza fiscala da famiglias esser gista e na dastga betg dischavantagiar singulas famiglias u tschertas furmas da famiglia. L'onn 2009 ha il Parlament federal concludì deducziuns da tgira ed uschia levgiaments fiscals per quellas famiglias che laschan tgirar lur uffants externamain e cunter pajament. Quai è da beneventar. **Famiglias che guardan sezzas da lur uffants èn però vegnidas exclusas da questa deducziun fiscala.** Exclús èn er conjugals che han reducì lur pensum da lavur per pudair tgirar sezs ils uffants u famiglias che laschan tgirar lur uffants da las tattas e dals tats u da vischins. **L'iniziativa a favur da las famiglias vul eliminar questa malgistadad evidenta.**

In GEA ad in tractament equal tar la deducziun fiscala distgargia pia da nov er quellas famiglias che guardan sezzas da lur uffants. Quai signifitga er ch'i vegnan duvradas main plazzas en canortas statalas e ch'ils **custs per la publicitad sa reduceschan** pia uschia. Las consequenzas da quai èn taglias e taxas pli bassas per tuts.

Las finamiras da l'iniziativa a favur da las famiglias èn las suandantas:

- medemas deducziuns fiscalas per **tut** las famiglias cun uffants
- taglias e taxas pli bassas per **tuts**
- **nagina statalisaziun** dals uffants
- **diversitad e libra tscherna dal model da famiglia** – grazia a quai che las deducziuns da tgira d'uffants discriminantas vegnan eliminadas.

Ulteriuras infurmaziuns sin www.familieninitiative.ch

Ils arguments dal Cussegl federal

Tar las taglias vegnan famiglias cun uffants tractadas actualmain en moda gista, independentamain dal fatg, co ch'ellas guardan da lur uffants. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegniss aboli il tractament fiscal egal actual dals models da famiglia e dada la preferenza al model da famiglia tradiziunal. Il Cussegl federal refusa il project, oravant tut per ils suandants motifs:

In sistem fiscal è alura gist, sche las personas obligadas da pajar taglia vegnan taxadas tenor lur capaciad economica. Per famiglias cun uffants resultan custs supplementars, sch'ellas laschan tgirar lur uffants da terzas personas cunter pajament. Quests custs supplementars reduceschan las entradas ed uschia lur capaciad economica. Perquai dastgan els vegnir deducids per part u dal tutfatg tar las taglias. Geniturs che guardan sezs da lur uffants, n'han percenter nagins custs supplementars per questa tgira. Pia èsi gist ch'els na pon far valair nagina deducziun da tgira. Els na vegnan – cuntrari a l'opiniun dal comité d'iniziativa – betg dischavantagiads fiscalmain. Cun acceptar l'iniziativa vegnissan els percenter privilegiads en cumparegliaziun cun geniturs che laschan tgirar lur uffants da terzas personas cunter pajament.

L'iniziativa chaschuna puspè in tractament inegal

Davart la gista furma da la tgira d'uffants datti differentas opiniuns. Il Cussegl federal è da l'avis ch'il dretg fiscal na duess betg servir a promover ideas da la politica sociala. Geniturs ageschan cun responsabladad, sch'els tshernan ina furma da tgira che serva als basegns da la famiglia ed al bainstar da l'uffant. Il dretg fiscal duai perquai esser neutral envers ils differents models da famiglia. Quai vegn garanti cun la regulaziun actuala. L'iniziativa vul percenter promover il model da famiglia tradiziunal cun introducir impuls fiscals.

L'iniziativa preferescha il model da famiglia tradiziunal

Cun preferir fiscalmain las famiglias tradiziunalas sa drizza l'iniziativa cunter l'actividad da gudogn da tuts dus geniturs. En la pratica ha quai consequenzas negativas en spezial per l'actividad da gudogn da las mammas. Quai s'oppona a la finamira costituziunala da l'egualitad da dunna ed um en la famiglia, en la scolaziun ed en la lavur.

Pertutgadas
èn oravant tut
mammas che
laturan

Cun introducir la deducziun per la tgira d'uffants tras terzas persunas è vegnida megljerada la cumpatibilitad da la vita professiunala e famigliara. Il medem mument èsi daventà pli facil per las mammas da sa participar a l'actividad da gudogn. Ord vista da l'economia publica èsi d'avantatg, sche las dunnas augmentan lur pensum da lavur e contribueschan uschia a la creschientscha economica. La Confederaziun ed ils chantuns han investì ils ultims onns en instituziuns per la tgira d'uffants complementara a la famiglia. Quai ha er creà novas plazzas da lavur. Las investiziuns èn stadas pussaivlas grazia a las entradas fiscalas supplementaras che vegnan generadas da questas forzas da lavur e da l'actividad professiunala da bleras mammas.

Consequenzas
economicas

Il Cussegl federal è persvadi ch'i vegnissan puspè creadas ingiustias fiscalas e ch'ils progress socials ed economic vertents vegnissan periclitads, sche l'iniziativa vegniss acceptada.

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa «Iniziativa a favur da las famiglias: deducziuns da taglia er per geniturs che guardan sezs da lur uffants».

Midada da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas (vignetta d'autostrada)

La dumonda da votaziun è la suandanta:

Vulais Vus acceptar la midada dals 22 da mars 2013 da la Lescha federala davart la taxa per l'utilisaziun da las vias naziunalas (**Lescha davart la taxa da las vias naziunalas, LTVN**)?

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la midada da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas.

Il cussegl naziunal ha acceptà il project cun 102 cunter 87 vuschs senza abstenziuns, il cussegl dals chantuns cun 37 cunter 4 vuschs ed 1 abstenziun.

Il pli impurtant en furma concisa

Il Cussegl federal ed il parlament vulan colliar meglier citads da grondezza mesauna sco er regiuns muntagnardas e perifericas cun la rait da vias naziunalas. Tras l'uschenumnà nov Conclus da vias naziunalas han els perquai decidì d'integrar circa 400 kilometers vias chantunalas en la rait da vias naziunalas. La Confederaziun surpiglia er projects da sviament impurtants sin questas vias. Plinavant duai la rait da vias naziunalas vegnir cumplettada cun dus novs trajects a Morges/Losanna ed en il Glattal sper Turitg. Per cuvrir ils custs che resultan cun surpigliar las vias chantunalas ha il parlament augmentà il pretsch da la vignetta d'autostrada da 40 a 100 francs per onn. En pli ha el stgaffi ina vignetta da dus mais per 40 francs.

Situaziun da partenza

Il nov Conclus da vias naziunalas entra mo en vigur, sch'il pievel accepta l'augment dal pretsch da la vignetta. Ils dus projects èn liads giuridicamain in vi da l'auter. Senza augment na surpiglia la Confederaziun damai betg ils circa 400 kilometers vias ed ils projects da sviament. Plinavant na pudess la planisaziun dals novs trajects da vias naziunalas betg vegnir cuntinuada.

Il Conclus da vias naziunalas è lià vi dal pretsch da la vignetta

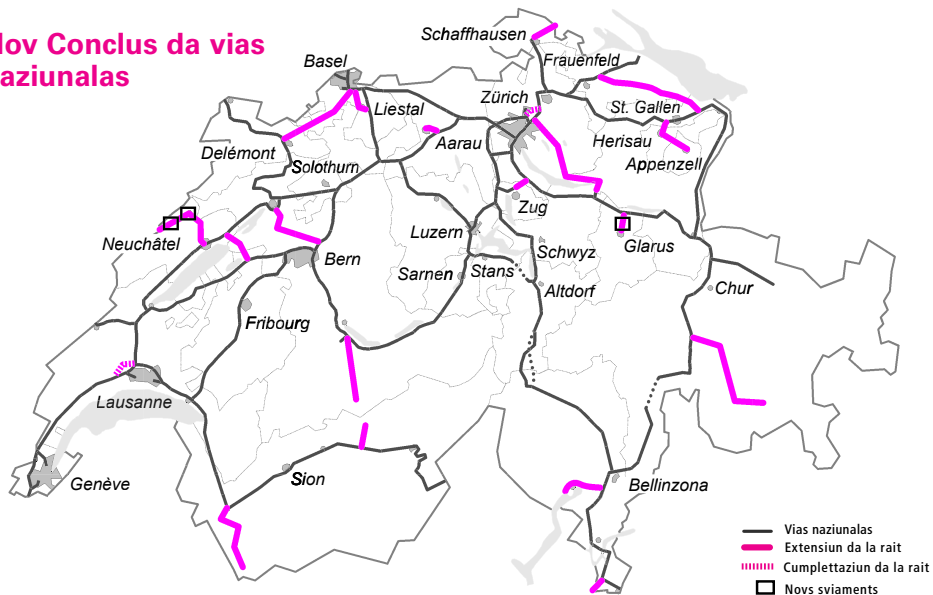
Cunter la midada dal pretsch da la vignetta, ch'è francada en la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas, èsi vegnì fatg in referendum. Crititgà vegni cunzunt ch'il pretsch per la vignetta da l'onn auzà a 100 francs.

Pertge il referendum?

Bunas colliaziuns da traffic rinforzan la Svizra. Il Cussegl federal ed il parlament vulan perquai integrar vias d'impurtanza naziunala en la rait da vias naziunalas e cuvrir ils custs respectivs tras la vignetta. Il Cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar quest project.

Puntg da vista dal Cussegl federal e dal parlament

Nov Conclus da vias naziunalas

Noziuns e conclus impurtants

Conclus federal davart la rait da vias naziunalas (Conclus da vias naziunalas)

Quest conclus regla, tge trajects che tutgan tar la rait da vias naziunalas. El è entrà en vigur l'onn 1960 ed è vegnì cumpletà dapi lura mo cun il tunnel da via dal Gottard, cun ils sviaments nord e vest da Turitg, cun la Transjurane e cun la via dal Partenz.

Nov Conclus da vias naziunalas

Il parlament ha adattà il Conclus da vias naziunalas: El cuntogna d'ina vart l'extensiun da la rait, da l'autra vart la cumplettaziun da la rait.

– Extensiun da la rait

Tras l'extensiun da la rait vegnan integrads circa 400 kilometers vias chantunalas en la rait da vias naziunalas. Uschia surpiglia la Confederaziun la responsabladad per quests trajects.

– Complettaziun da la rait

Cumpletta da vegn la rait da vias naziunalas tras dus novs trajects a Morges/Losanna ed en il Glattal sper Turitg.

Il project da votaziun en detagl

Da votar èsi sur da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas e sur da l'autezza dal pretsch da la vignetta ch'è reglada en questa lescha. Quest project è lià vi dal nov Conclus da vias naziunalas che prevesa d'extender e da cumplettar la rait da vias naziunalas. Il parlament ha decidì da liar quests dus projects per evitar che la Confederaziun stoppia surpigliar trajects che n'èn betg finanziads. Il Cussegl federal po metter en vigur il nov Conclus da vias naziunalas mo, sch'il project da la vignetta vegn acceptà. La votaziun davart il project da la vignetta ha pia er consequenzas per il nov Conclus da vias naziunalas, er sche quel na vegn betg en votaziun.

Dus projects liads
in vi da l'auter

La rait actuala da vias naziunalas è vegnida fixada l'onn 1960 e francada en il Conclus da vias naziunalas. Dapi lura hai dà mo paucas adattaziuns vi da questa rait, cumbain che la populaziun è creschida da 5,4 ad 8 milliuns abitants e malgrà ch'ì dat tschintg giadas dapli traffic sin via.

La rait da vias
naziunalas sto
vegnir adattada als
basegns actuals

Oz cumpiglia la rait da vias naziunalas circa 1800 kilometers. Per satisfar a las novas circumstanças han il Cussegl federal ed il parlament integrà ulteriuras vias en la rait da vias naziunalas ed adattà correspondentamain il Conclus da vias naziunalas. I sa tracta da circa 400 kilometers vias chantunalas, tras las qualas citads da grondezza mesauna ed aglomeraziuns sco er regiuns muntagnardas e perifericas pon vegnir colliadas meglia cun la rait da vias naziunalas.

Extensiun da la rait

Tar la rait da vias naziunalas tutgan da nov ils trajects Berna–Bienna, Bellinzona–Locarno, Spiez–Kandersteg e Gampel–Goppenstein (access a las staziuns da transport d'autos tras il Lötschberg), la via dal Pass dal Güglia, la colliaziun dal Hirzel sco er ina retscha d'auters trajects d'impurtanza naziunala (vesair charta).

Tge vias èn
pertutgadas?

Sin ils novs trajects vegn la Confederaziun plinavant a surpigliar ils projects da sviament. Latiers tutgan ils sviaments da La Chaux-de-Fonds, da Le Locle e da Nâfels, nua che las lavurs da planisaziun en ils chantuns èn gia zunt avanzadas. Tras il Concllus da vias naziunalas ha il parlament decidì da surpigliar quests projects. En cas da circa 20 ulteriurs sviaments vegn la Confederaziun a cuntinuar cun la planisaziun ch'ìls chantuns han fatg fin ussa.

Sviaments

Tras il nov Concllus da vias naziunalas pon ins plinavant cuntinuar a planisar las lavurs da construcziun dals dus novs trajects da via a Morges/Losanna ed en il Glatttal sper Turitg. Questas cumplettaziuns han l'intent da distgargiar las autostradas existentas che han in fitg grond volumen da traffic.

Cumplettaziun
da la rait

Tras il nov Concllus da vias naziunalas resultan sut il stritg custs supplementars da circa 300 milliuns francs per onn per la Confederaziun. Circa in terz da quai, pia var 100 milliuns francs, custan il servetsch d'enviern, la tgira da las surfatschas verdas, sanaziuns sco er autras lavurs da manaschi e da mantegniment. Circa dus terzs, pia var 200 milliuns francs, vegnan investids per l'amplificaziun, cunzunt per sviaments, per la protecziun cunter la canera sco er per mesiras da protecziun cunter lavinas ed auters privels da la natira, ma er per augmentar la segirezza dals access, da las cruschadas e dals tunnels. Tras il nov Concllus da vias naziunalas po la Confederaziun realisar durant ils proxims 20 onns projects en la dimensiun da circa 4 milliardas francs.

Investiziuns en il
manaschi, en il
mantegniment ed en
l'amplificaziun

Tras l'integraziun en la rait da vias naziunalas pon lieus cun in fitg grond volumen da traffic vegnir distgargiads dal traffic grazia a sviaments. Ordaifer ils lieus po la segirezza vegnir augmentada cun construir dapli stabiliments separads per peduns, per ciclists e per vehichels agriculs (p. ex. sutpassadis u surpassadis). Sin tut ils trajects surpigliads valan en general ils auts standards da segirezza da las vias naziunalas.

Dapli segirezza

Per cuvrir ils custs che resultan tras il nov Concllus da vias naziunalas ha il parlament decidì d'augmentar il pretsch da la vignetta d'autostrada da 40 a 100 francs per onn. Da nov datti ultra da quai ina vignetta da dus mais per 40 francs. Questa vignetta sa drizza a quels che vulan utilisar mo durant in curt temp las vias respectivas.

Finanziaziun tras
ils retgavs da las
vignettas

Per garantir la finanziaziun ha il parlament lià il nov Concllus da vias naziunalas vi da l'augment dal pretsch da la vignetta: Il Cussegl federal po metter en vigur il nov Concllus da vias naziunalas mo, sch'il pievel accepta l'augment dal pretsch da la vignetta.¹ Uschia vul il parlament avair la garanzia che las vias, che vegnan surpigliadas da la Confederaziun, èn finanziadas.

Il nov Concllus da
vias naziunalas è lià
vi dal project da la
vignetta

Ils retgavs che la Confederaziun survegn tras las vignettas èn destinads cumplainamain a la finanziaziun speziala dal traffic sin via («cassa stradala»). Il pretsch da la vignetta vegn pir lura auzà, cur che las reservas da la cassa stradala sa sbassan sut 1 milliarda francs. Tenor la planisaziun da las finanzas vegn quai ad esser il cas per il cumenzament da l'onn 2016. Tras questa regulaziun vul il parlament evitar ch'i vegnia accumulà daners sin reserva.

Cura s'augmenta
il pretsch da la
vignetta?

Il referendum è vegnì fatg mo cunter l'augment dal pretsch da la vignetta ch'è francada en la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas. Perquai che la lescha è liada giuridicamain vi dal nov Concllus da vias naziunalas, n'entrassan – en cas d'in «na» – tut las midadas concludidas en quest connex dentant er betg en vigur: Consequentamain na pudess la Confederaziun betg surpigliar ils 400 kilometers vias chantunalas ed er betg realisar ils sviaments da La Chaux-de-Fonds,

Tge capita en cas
d'in «na»?

¹ Il nov Concllus da vias naziunalas regla en l'art. 2 al. 2: «Il Cussegl federal metta en vigur quest conclus (...), sch'i na vegn fatg nagin referendum cunter la midada (...) da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas u sche la midada vegn acceptada en ina votaziun dal pievel.»

da Le Locle, da Näfels u d'auters lieus. Plinavant na pudessan betg vegnir schliadas las stretgas sin las autostradas existentas a Morges/Losanna ed en il Glatttal sper Turitg.

Ils arguments dal comité da referendum

NA! In augment da 150 pertschient è engulà

100 empè da 40 francs, quai è in augment impertinent dal pretsch da 150 pertschient.

NA! La vatga è mulschida avunda

La Confederaziun incassescha mintg'onn var 10 milliardas francs taglias e taxas dals utilisaders motorisads da las vias. Da quai van 70 pertschient en la cassa federala u a favur da la viafier deficitara. Mo 30 pertschient vegnan investids conform a l'intent per l'infrastructura da las vias. Il traffic sin via metta a disposiziun pli che avunda meds finansials. Sche la via subvenziunescha vinavant la viafier, s'augmentan las stretgas finansialas tar il traffic sin via.

NA! Taxas sin reserva ston vegnir refusadas

La viafier e la via n'han betg las medemas premissas. La Confederaziun empermetta bain da crear in fond per l'infrastructura da vias analogamain al fond per l'infrastructura da viafier. Ma tras la vignetta da 100 francs pretendan las autoritads daners, avant ch'ellas han pudì tegnair questa empermischun: Taxas sin reserva ston vegnir refusadas.

NA! Il project è in engion

Igl è gia planisà, nua ch'ì vegnan investids ils daners che resultan da l'augment dal pretsch da la vignetta. Cunter las stagnaziuns dal traffic en las aglomeraziuns, per l'eliminaziun da stretgas dal traffic u per las cumplettaziuns necessarias da las autostradas na resta nagut. Cun surpigliar tshertas vias chantunalas duain las finanzas chantunalas vegnir distgargiadas cun agid dals daners per la vignetta. Però: I na dat nagina garanzia ch'ìls meds finansials deliberads gijajan a favur da projects da vias – l'augment dal pretsch na porta nagina plivalur, mabain è in engion.

NA! Ils esters vegnan privilegiads

Turists da l'exteriur pon cumprar ina vignetta da dus mais per 40 francs. Ma in Svizzer che vul duvrar mo sporadicamain l'autostrada ultra da quests dus mais, sto pajar l'entir pretsch da 100 francs: quai è malgist.

Ulteriuras infurmaziuns sin www.100-fr-vignette-nein.ch

Ils arguments dal Cussegl federal

Bunas colliaziuns da traffic èn impurtantas per la Svizra. Perquai vul il Cussegl federal extender la rait da vias naziunalas ed integrar en quella trajects che han survegni impurtanza naziunala ils ultims decennis. Bleras regiuns survegnan uschia in meglier access e pon vegnir distgargiadas dal traffic cun agid da sviaments. Giuridicamain è quai dentant lià vi da l'augment dal pretsch da la vignetta. Sche quest augment vegn refusà, na pon las meglieraziuns betg vegnir realisadas.

Il Cussegl federal sustegna il project da la vignetta en spezial per ils suandants motivs:

Las vias naziunalas servan a colliar in cun l'auter tut las regiuns e tut ils centers economics da la Svizra. Cun integrar circa 400 kilometers vias chantunalas en la rait da vias naziunalas vegn meglierada anc vinavant la cuntanschibladad, e tut las chapitalas chantunalas vegnan colliadas directamain cun la rait da vias naziunalas. Perquai vegn la nova soluziun sustegnida er da la Conferenza dals directurs chantunals da construcziun, da planisaziun e da protecziun da l'ambient.

Il nov Conclus da vias naziunalas permetta plinavant da realisar sviaments urgents, en emprima lingia quels da La Chaux-de-Fonds, da Le Locle e da Näfels. Auters projects suondan. Ultra da quai pon vegnir lantschads projects per eliminar las stretgas gravantas sin las autostradas existentas a Morges/Losanna ed en il Glattal sper Turitg. Uschia vegn liberada la populaziun da la canera e dal traffic ed ella profitescha da colliaziuns da traffic attractivas ch'empermettan dapli segirezza. Sin ils trajects che vegnan surpigliads da nov da la Confederaziun valan ils auts standards da segirezza da las vias naziunalas.

Tut las regiuns e tut ils centers da la Svizra vegnan colliads

L'augment dal pretsch da la vignetta garante-scha novs sviaments e dapli segirezza

Tras l'augment dal pretsch da la vignetta è garantida la finanziaziun dals trajects che vegnan integrads da nov en la rait da vias naziunalas. Il Cussegl federal è da l'avis che 100 francs sajan in pretsch supportabel per la vignetta da l'onn: Per l'ina, perquai che l'ultima adattaziun ha gi lieu avant bunamain 20 onns e perquai ch'ils custs per il manaschi ed il mantegniment da las vias naziunalas èn creschids fermamain. Per l'autra, perquai ch'il pretsch resta moderà er en cumparegliaziun cun l'exteriur: Mo gia per in viadi da vacanzas en Frantscha, en Italia u en Spagna ston ins savens pajar taxas d'autostrada ch'èn pli autas ch'il pretsch ch'ins paja en Svizra per duvrar las vias naziunalas durant l'entir onn.

Il pretsch da la vignetta resta moderà

La vignetta garantescha plinavant er ch'ils automobilists da l'exteriur gidan a financiar la rait da vias naziunalas: L'onn passà han els pajà ina contribuziun da circa 130 milliuns francs – passa in terz da tut ils retgavs da la vignetta.

Er ils automobilists da l'exteriur gidan a pajar

L'extensiun e la cumplettaziun da la rait da vias naziunalas èn mo pussaivlas, sch'il pievel accepta l'augment dal pretsch da la vignetta. Ils projects èn liads giuridicamain in vi da l'auter. In «na» a l'augment dal pretsch da la vignetta bloccass l'extensiun da la rait da vias naziunalas.

Senza finanziaziun nagina extensiun da la rait

Bunas colliaziuns da traffic rinforzan la Svizra. Il Cussegl federal gavischa perquai investiziuns en la via ed en la viafier ch'èn las avainas vitalas da l'economia da noss pajais. Tras l'augment dal pretsch da la vignetta po la rait da vias naziunalas vegnir adattada als basegns actuals. L'extensiun

Ina buna rait da traffic rinforza la Svizra

cumplettescha autras investiziuns ch'il parlament ha gia deliberà per distgargiar citads grondas ed aglomeraziuns dal traffic. Tuts profiteschon da las investiziuns en il traffic: la populaziun, ils chantuns e l'economia.

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas (vignetta d'autostrada).

Text da votaziun

Lescha federala davart la taxa per l'utilisaziun da las vias naziunalas (Lescha davart la taxa da las vias naziunalas, LTVN)

Midada dals 22 da mars 2013

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 18 da schaner 2012¹,
concluda:

I

La Lescha dals 19 da mars 2010² davart la taxa da las vias naziunalas vegn midada sco suonda:

Art. 2 Champ d'applicaziun

La taxa vegn incassada per l'utilisaziun da las vias naziunalas d'emprima e da segunda classa definidas tenor il Concluz dals 10 da december 2012³ davart la rait da las vias naziunalas (vias naziunalas suttamessas a la taxa).

Art. 6 Rendita e restituziun da la taxa

¹ La taxa importa:

- a. 100 francs per 1 onn;
- b. 40 francs per 2 mais.

² La taxa na vegn betg restituida.

Art. 7 al. 1, 4 frasa introductiva e 5

¹ La taxa sto vegnir pajada cun cumprar ina vignetta annuala u da 2 mais (vignetta).

⁴ Ella è svalitada e pia betg pli valaivla, sch'ella:

⁵ La vignetta da 2 mais n'è plinavant betg valaivla, sch'ella n'è betg perforada u sch'ella n'è betg vegnida perforada d'in post autorisà per quai.

Art. 8 Durada da valaivladad e consegna

¹ La vignetta annuala autorisescha d'utilisar las vias naziunalas suttamessas a la taxa dal 1. da december da l'onn precedent fin als 31 da schaner da l'onn suandant.

¹ Fegl uffizial federal **2012** 745

² CS **741.71**

³ Fegl uffizial federal **2012** 745 821. *Il text dal Concluz da vias naziunalas è stampà sin las paginas 38–43 da las explicaziuns da votaziun. Davart il Concluz da vias naziunalas na vegni betg votà.*

² La vignetta da 2 mais autorisescha d'utilisar las vias naziunalas suttamessas a la taxa durant 2 mais dal 1. da december da l'onn precedent fin als 30 da schaner da l'onn suandant.

³ Las vignettas dastgan vegnir consegnadas a partir dal 1. da december da l'onn precedent fin als 30 da november da l'onn chalendar current.

Art. 8a Vignetta da 2 mais

¹ La durada da valaivladad da la vignetta da 2 mais ch'è previsa en l'artitgel 8 alinea 2 cumenza cun il di perfurà sin la vignetta da 2 mais e finescha il di da la medema cifra da 2 mais pli tard. Sch'in tal di manca 2 mais pli tard, finescha la durada da valaivladad l'ultim di da quest mais. Il di perfurà sto esser tranter il 1. da december da l'onn precedent ed ils 30 da november da l'onn current.

² La vignetta da 2 mais sto vegnir perfurada il mument da la vendita. Autorisads da perfurar èn:

- a. l'Administraziun federala da duana (AFD);
- b. ils chantuns;
- c. terzas persunas ch'èn incumbensadas tenor l'artitgel 18 alinea 4 cun l'incasament da la taxa.

Art. 9 al. 1 emprima frasa

¹ La AFD emetta la vignetta. ...

Art. 14 al. 1

¹ Tgi che utilisescha – cuntrari als artitgels 3 fin 5 e 7 fin 8a – sapientivamain u per negligentscha cun in vehichel ina via naziunala suttamessa a la taxa u tgi che utilisescha ina vignetta senza respectar las prescripziuns, vegn chastia cun ina multa da 200 francs.

II

Disposiziun transitorica tar la midada dals 22 da mars 2013

La vignetta tenor il dretg vertent è valaivla fin als 31 da schaner da l'onn che suonda l'entrada en vigur da questa midada.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

³ El metta en vigur questa lescha, sche:

- a. il Conclus dals 10 da december 2012 davart la rait da las vias naziunalas è entrà en vigur; e
- b. la retenziun dals meds finansials liads ad in intent specific en la finanziaziun speziala «traffic sin via» sa sbassa a main ch'ina milliarda francs.

Infurmaziun per las votantas ed ils votants:

Il Conclis da vias naziunalas è vegnì concludì dal parlament, el n'è dentant betg anc en vigur. Il Cussegl federal po metter en vigur il nov Conclis da vias naziunalas mo, sch'il pievel accepta la midada da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas. Perquai ch'il Conclis da vias naziunalas è lià giuridicamain vi da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas, è el stampà sco infurmaziun supplementara en las explicaziuns da votaziun. Davart il Conclis da vias naziunalas na vegni betg votà. Perquai n'è el menziunà ni en la dumonda da votaziun ni sin il cedel da votar.

Conclis federal davart la rait da vias naziunalas (Conclis da vias naziunalas)

dals 10 da december 2012

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin ils artitgels 1 alinea 1, 8a alinea 3 ed 11 alinea 1 da la Lescha federala dals 8 da mars 1960¹ davart las vias naziunalas, suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 18 da schaner 2012², *concluda:*

Art. 1

Sco vias naziunalas en il senn da la legislaziun federala davart las vias naziunalas vegnan decleradas las vias che figureschan en l'agiunta.

Art. 2

¹ Quest conclis n'è betg suttaless al referendum.

² Il Cussegl federal metta en vigur quest conclis ensemen cun la midada dals 22 da mars 2013³ da la Lescha federala davart las vias naziunalas, sch'i na vegn fatg nagin referendum cunter la midada dals 22 da mars 2013⁴ da la Lescha davart la taxa da las vias naziunalas u sche la midada vegn acceptada en ina votaziun dal pievel.

¹ CS 725.11

² Fegl uffizial federal 2012 745

³ Fegl uffizial federal 2012 813

⁴ Fegl uffizial federal 2012 815

Glista da las vias naziunalas svizras

	Ruta e trajects	Classa	
N1	Genevra (cunfin) – Losanna – Yverdon-les-Bains – Berna – Turitg – Winterthur – Son Gagl – St. Margrethen		
	Bardonnex (cunfin) – Perly	1	
		<i>Perly – Genevra (Etoile)</i>	2
	Perly – eroport da Cointrin – Le Vengeron	1	
		<i>Le Vengeron – Genevra (Lac)</i>	2
	Le Vengeron – Ecublens	1	
		<i>Ecublens – Losanna (Maladière)</i>	2
	Ecublens – Villars-Ste-Croix	1	
	Aubonne/Morges (vest) – Villars-Ste-Croix	1	
	Villars-Ste-Croix – Essert-Pittet – Yverdon-les-Bains – Berna – Weyermannshaus – Berna (Forsthaus)	1	
		<i>Berna (Forsthaus) – Berna (Insel)</i>	3
	Berna (Forsthaus) – Berna (Neufeld)	1	
		<i>Berna (Neufeld) – Berna (Tiefenaustrasse)</i>	2
	Berna (Neufeld) – Berna-Wankdorf – Schönbühl – Luterbach – Härkingen – Wiggertal – Aarau (ost)	1	
		<i>Aarau (ost) – Rohr</i>	2
		<i>Rohr – Aarau</i>	3
	Aarau (ost) – Birrfeld – Limmattal	1	
		<i>Limmattal – Turitg (plazza da sport dal Hardturm)</i>	1
		<i>Turitg (plazza da sport dal Hardturm) – Platzspitz</i>	3
	Limmattal – tunnel dal Gubrist – Turitg-nord	1	
	Seebach/Turitg-nord – Brüttsellen/Effretikon	1	
	Turitg-nord – Turitg-ost	1	
		<i>Turitg-ost – Turitg (Letten)</i>	2
	Turitg-ost – Brüttsellen – Winterthur-nord – Winterthur-ost – Son Gagl (Kreuzbleiche)	1	
		<i>Son Gagl (Kreuzbleiche) – Son Gagl (Schoren)</i>	2
	Son Gagl (Kreuzbleiche) – Meggenhus – St. Margrethen	1	
	N2	Basilea (cunfin) – tunnel da Belchen – Härkingen e Wiggertal – Lucerna– Stans – tunnel dal Seelisberg – Altdorf – tunnel dal Gottard – Bellinzona – Lugano – Chiasso (cunfin)	
Basilea/Weil am Rhein (cunfin) – Wiese – Basilea (Gellert)		1	
		<i>Basilea (Gellert) – Gundeldingen/Basilea-staziun VFF</i>	2
Basilea (Gellert) – Hagnau – Augst – Härkingen (N1)		1	
Wiggertal (N1) – Rotsee – Lucerna (center)		1	
		<i>Lucerna (center) – Kasernenplatz</i>	2

	Ruta e trajects	Classa
	Lucerna (center) – Lopper – Altdorf	1
	Altdorf – Göschenen	2
	Göschenen – Aiolo (tunnel dal Gottard)	2
	Göschenen – Pass dal Gottard – Aiolo	3
	Aiolo – Bellinzona-nord – Mendrisio – Chiasso (cunfin)	1
N3	Basilea (cunfin) – Wiese ed Augst – Birrfeld e Turitg (Limmattal) – tunnel dad Aesch – tunnel dal Üetliberg – Pfäffikon – Sargans	
	Basilea/St. Louis (cunfin) – Wiese (N2)	1
	Augst (N2) – Birrfeld (N1)	1
	Limmattal (N1) – Turitg-vest – Turitg-sid	1
	<i>Turitg (Platzspitz) – Turitg (Wiedikon)</i>	3
	<i>Turitg (Wiedikon) – Turitg-sid</i>	2
	Turitg-sid – Reichenburg – Sarganserland (N13)	1
N4	Thayngen (cunfin) – Schaffusa – Winterthur e Turitg – tunnel dal Islisberg – Cham – Sviz – Altdorf	
	Thayngen (cunfin) – Mutzentäli	3
	Mutzentäli – Winterthur-nord (N1)	2
	Turitg-vest (N3) – Blegi – Rütihof – Brunnen	1
	Brunnen – portal dal tunnel da Flüelen	3
	Tunnel da Flüelen – Altdorf (N2)	2
N5	Yverdon-les-Bains – Neuchâtel – Bienna – Soloturn (Luterbach)	
	Yverdon-les-Bains (N1) – Neuchâtel-Vauseyon – Le Landeron	1
	Le Landeron – La Neuveville	2
	La Neuveville – Twann (vest)	3
	Twann (vest) – Twann (ost)	2
	Twann (ost) – Bienna (vest) – Bienna-Brüggmoos	3
	Bienna-Brüggmoos – Bienna-Bözingenfeld – Luterbach (N1)	1
N6	Bienna – Berna (Schönbühl) e Berna (Wankdorf) – Thun – Spiez – Gampel	
	Bienna-Brüggmoos (N5) – Lyss (nord)	2
	Lyss (nord) – Schönbühl (N1)	1
	Berna-Wankdorf (N1) – Muri	1
	<i>Muri – Rüfenacht</i>	2
	Muri – Thun (nord)	1
	<i>Thun (nord) – Glättimüli</i>	2
	Thun (nord) – Lattigen	1
	<i>Lattigen – Wimmis (Port)</i>	2
	Lattigen – Spiez – Mülenen	2
	Mülenen – Reichenbach	3
	Reichenbach – Frutigen	2
	Frutigen – Kandersteg (staziun per transportar autos tras il tunnel dal Lötschberg)	3
	Goppenstein (staziun per transportar autos tras il tunnel dal Lötschberg) – Gampel (N9)	3

	Ruta e trajects	Classa
N7	Winterthur – Frauenfeld – Kreuzlingen (cunfin)	
	Winterthur-ost (N1) – Grüneck – Kreuzlingen (nord)	1
	Kreuzlingen (nord) – Kreuzlingen (cunfin)	2
N8	Spiez – Interlaken – Brünig – Sarnen – Lopper	
	Spiez (N6) – Krattiggraben	2
	Krattiggraben – Leissigen (vest)	3
	Leissigen (vest) – Leissigen (ost)	2
	Leissigen (ost) – Därligen (vest)	3
	Därligen (vest) – Därligen (ost)	2
	Därligen (ost) – Interlaken (vest)	3
	Interlaken (vest) – Unterbach	2
	Unterbach – Pass dal Brünig – Lungern	3
	Sviament da Lungern	2
	Lungern – Giswil	3
	Giswil – Sarnen (sid) – Lopper (N2)	2
N9	Vallorbe (cunfin) – Orbe (Essert-Pittet) e Losanna (Villars-Ste-Croix) – Sion – Brig – Simplon – Gondo (cunfin)	
	Vallorbe (cunfin) – Ballaigues	3
	Ballaigues – Essert-Pittet (N1)	2
	Villars-Ste-Croix (N1) – La Croix	1
	<i>La Croix – Corsy</i>	2
	La Croix – La Veyre – Grond Son Bernard – Brig	1
	Brig – Simplon – Gondo (cunfin)	3
N11	Eroport da Kloten – Turitg	
	Eroport da Kloten – Turitg-nord	1
N12	Vevey – Friburg – Berna	
	La Veyre (N9) – Berna-Weyermannshaus (N1)	1
N13	St. Margrethen – Sargans – Caira – tunnel dal San Bernardin – Bellinzona – Locarno	
	St. Margrethen (N1) – Sarganserland – La Punt (Reichenau)	1
	La Punt (Reichenau) – tunnel d'Isabella – tunnel dal San Bernardin – Bellinzona-nord (N2)	2
	Bellinzona-sid (N2) – eroport da Locarno	3
	Eroport da Locarno – tunnel da Mappo Morettina – Locarno – Ascona (access da San Materno)	2
N14	Lucerna – Zug – Wädenswil	
	Rotsee (N2) – Rütihof (N4)	1
	Blegi (N4) – Baar – Sihlbrugg	2
	Sihlbrugg – Wädenswil (N3)	3

	Ruta e trajects	Classa
N 15	Brüttisellen – Wetzikon – Rapperswil – Reichenburg	
	Brüttisellen (N1) – Uster (ost)	2
	Uster (ost) – Wetzikon – Hinwil	3
	Hinwil – Reichenburg (N3)	2
N16	Boncourt (cunfin) – Delémont – Bienna	
	Boncourt (cunfin) – Tavannes	2
	<i>Tavannes – via da Tramelan</i>	2
	Tavannes – La Heutte	2
	La Heutte – Bienna	3
	Bienna – Bienna-Bözingenfeld (N5)	2
N17	Niederurnen – Glaruna	
	Niederurnen (N3) – Näfels (nord)	2
	Näfels (nord) – Glaruna	3
N18	Delémont – Basilea	
	Delémont-ost (N16) – Aesch (BL)	3
	Aesch (BL) – Hagnau (N2)	2
N20	Le Locle (cunfin) – La Chaux-de-Fonds – tunnel da la Vue des Alpes – Neuchâtel e Thielle – Murten	
	Le Col des Roches (cunfin) – Crêt du Locle	3
	Crêt du Locle – La Chaux-de-Fonds (vest)	2
	La Chaux-de-Fonds (vest) – La Chaux-de-Fonds (sid)	3
	La Chaux-de-Fonds (sid) – tunnel da la Vue des Alpes – Neuchâtel-Vauseyon (N5)	2
	Thielle (N5) – Gals	3
	Gals – Ins	2
	Ins – Murten (N1)	3
N21	Martigny – portal dal tunnel dal Grond Son Bernard	
	Grond Son Bernard (N9) – Martigny-Croix	2
	Martigny-Croix – portal dal tunnel dal Grond Son Bernard	3
N22	Pratteln – Liestal – Sissach	
	Pratteln (N2) – Sissach (N2)	2
N23	Grüneck – Meggenhus	
	Grüneck (N7) – Arbon (vest)	3
	Arbon (vest) – Meggenhus (N1)	2
N24	Mendrisio – Gaggiolo (cunfin)	
	Mendrisio (N2) – Stabio (ost)	2
	Stabio (ost) – Gaggiolo (cunfin)	3
N25	Son Gagl – Herisau – Appenzell	
	Son Gagl (Winkeln) (N1) – Herisau – Hundwil – Appenzell	3

	Ruta e trajects	Classa
N28	Landquart – Claustra	
	Landquart (N13) – Jenaz	2
	Jenaz – Saas	3
	Saas – Claustra	2
N29	Tusaun – Silvaplauna	
	Tusaun (sid) (N13) – Casti – Silvaplauna	3

Surpigliada da projects tras la Confederaziun en il rom da l'adattaziun da la rait da vias naziunalas tenor l'artitgel 8a da la Lescha federala davart las vias naziunalas

	Ruta e trajects
N17	Niederurnen – Glaruna Il project «Sviament da Näfels» vegn surpiglià da la Confederaziun, premess che las cundiziuns tenor l'artitgel 8a LVN sajan ademplidas.
N20	Le Locle (cunfin) – La Chaux-de-Fonds – tunnel da la Vue des Alpes – Neuchâtel e Thielle – Murten Ils projects «Sviament da Le Locle» e «Sviament da La Chaux-de-Fonds» vegnan surpigliads da la Confederaziun, premess che las cundiziuns tenor l'artitgel 8a LVN sajan ademplidas.

PP
Spediziun postala

Trametter enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

Recumandaziun a las votantas ed als votants

Il Cussegl federal ed il parlament
recumondan a las votantas ed als
votants da votar ils 24 da november 2013
sco suonda:

- Na a l'iniziativa dal pievel
«1:12 – Per salaris gists»
- Na a l'iniziativa dal pievel
«Iniziativa a favur da las famiglias:
deducziuns da taglia er per geniturs
che guardan sezs da lur uffants»
- Gea a la midada da la Lescha davart
la taxa da las vias naziunalas

Fin da redacziun:
28 d'avust 2013

Ulteriuras infurmaziuns sin:
www.admin.ch
www.parlament.ch
www.ch.ch